

Тамара Павловић*

КЛУБ МЕДИТЕРАНЕ – ЈЕДНА ОД НАЈОПТИМАЛНИЈИХ ФОРМУЛА КЛУПСКОГ ОДМОРА У СПОРТСКО- РЕКРЕАТИВНОМ ТУРИЗМУ

Abstract: Club Méditerranée is a tourist corporation of hybrid character, functioning both as a tour operator and as a specific hotel chain. By providing additional services, i.e. tourist animation, sports and cultural activities, it offers one of the most optimal "all inclusive" tourist products on the world market.

The Club invests a lot of effort and resources in the redesign and enhancement of its products and services in order to be able to meet the constantly evolving demand of its clients. The range of offered services meets the highest standards of quality enabling the Club to act as the leader in the organisation of highly prestigious holidays. Its success largely depends on the professionalism and constant availability of its staff, who contribute to the creation of a welcoming and friendly atmosphere, ensuring a sense of happiness and satisfaction for its clients.

The Club is the most renowned for its versatile offer of sport activities. One of its leading goals is to further enhance the sport experience of its clients. The sport offer of the Club comprises of around 60 different physical activities, including sailing, billiard, horseback-riding, basketball, soccer, kayaking, volleyball, surfing, water-skiing, table tennis, archery, roller-skating and similar. The provision of different courses and trainings in tennis, golf, scuba diving, skiing, snowboarding and similar are a great attraction for numerous tourists.

Apart from the organisation of typical sport activities, the Club also has on its offer a wide range of fitness classes, therapies, massage and body treatments, therefore it can also be considered as a fitness clinic. Each resort run by the Club provides these services using floral extracts and aromatherapies according to the latest fashion. All treatments are aimed at reducing the level of stress and relaxing both the body and the mind of the clients, with the aim to provide a sensation of a 'total man'.

Key Words: Club Méditerranée, club vacation, sport tourism

Увод

У савременом свету туризам и спорт чине својеврсну симбиозу, која датира од самих почетака њиховог развоја. Још у Старој Грчкој и Риму спорт је био покретач људи на путовања, са циљем посете великих спортских приредби. У данашње време туристичка путовања инспирисана спортом нису везана само за посматрање спортских догађаја, већ је спорт постао важна компонента боравка на многим туристичким дестинацијама, а туристи често постају активни учесници различитих спортских активности. Туристи се у спортске активности укључују ради

---

* Тамара Павловић, студент постдипломац, ПМФ, Нови Сад;
стипендиста Министарства науке

задовољења различитих потреба: рекреативних, разонодних, здравствених, културних.

Спорт у савременом туризму постаје не само садржај боравка, већ је често и главни мотив за путовање у одређене туристичке дестинације. Такав однос туризма и спорта доводи до развоја посебне врсте туризма – спортско-рекреативног туризма (Bartoluci, 2004).

Спортско-рекреативни туризам обухвата све врсте активног и пасивног учешћа у спортским активностима, до којих долази редовно или повремено из некомерцијалних или пословно комерцијалних разлога, за које је неопходан одлазак из места сталног боравка или радне средине.

Постоје две врсте спортских активних одмора:

1. одмор са једном главном спортском активношћу, где је бављење одређеним спортом сама сврха одмора;

2. одмор са више врста спортских активности, где се учесник опробава и стиче искуство у неколико различитих спортова (нпр. одмор који се одвија у клубовима, као што су Клуб Медитеране (Club Méditerranée), Клуб Робинсон (Robinson) и др. и спортским камповима).

Идентификоване су и две врсте одмора са спортским активностима:

1. спонтано учешће у организованим спортовима до којих долази на одморима (обично у групама, као што су спортске игре на плажи);

2. индивидуалне и независне спортске активности на одмору (нпр. пешачење, играње голфа итд.) (Плавша, 2005).

Према овој подели спортских одмора, одмори које нуди Клуб Мед убрајају се у другу групу спортских активних одмора, тј. клупских одмора са богатом понудом спортско-рекреативних активности.

Историјат Клуба Медитеране

Клуб Медитеране је специфична туристичка корпорација која има хибридни карактер, јер истовремено обједињава улоге организатора путовања и хотелског ланца, које уз бројне додатне елементе (нпр. анимација гостију) заједно чине један од најбољих и најсадржајнијих “all inclusive” (“ол инклузив” – у цену су укључене све услуге) производа на свету. Клуб поседује „ланац“ од 79 одмаралишта (уобичајен је назив „села“ одмора) и 7 луксузних вила, са преко 56.000 кревета (категоризација објеката означена је са 2, 3 или 4 трозупца уместо класичних звездица), које се налазе на најлепшим локацијама у 40 земаља на шест континената. Глобални карактер Клуба има троструку димензију: планетарна дисперзија смештајних јединица, међународна клијентела и интернационални тим запосленог особља и аниматора. Да би остварио овакав глобални успех, Клуб је прешао дуг и занимљив развојни пут (Club Méditerranée: 2006. Annual Report; Чомић и сар., 2001).

Историја Клуба почиње између 1930. и 1940. године. Тада је група спортских ентузијаста, заједно са неколико авангардних интелектуалаца тог времена, покушала да створи алтернативу уобичајеном грађанском начину провођења годишњих одмора. После рата 1945. године, Жерар Блиц (G erard Blitz) био је задужен од стране белгијске владе да организује физичку, психолошку и друштвену реинтеграцију бивших логораша у живот. Ради тога он изнајмљује један хотел у Високој Савоји, где преузима потпуну бригу о њима, покушавајући да их, кроз добро осмишљен програм и разноврсне активности, научи да поново живе. То је заправо кључ за разумевање филозофије и успеха Клуба – међуљудски односи. Клуб Медитеране је званично иступио на туристичко тржиште 1950. године (Чомић и сар., 2001.).

Прво одмаралиште Клуба Мед било је смештено на Балеарским острвима. У Швајцарској 1957. године отворено је прво зимско село. Исте године уместо новца уведене су перле и жетони, као начин плаћања унутар села Клуба. Све до 1965. године села су била привременог типа – била су отворена током сезоне, а у вансезони су била затворена. Прво стално отворено село било је у Агадиру (Agadir), у Мароку. Крајем 70-тих година 20. века Клуб проширује своје тржиште, отварајући села у Азији и Јужној Америци. Године 1990. запловио је брод Клуб Мед 1, који је током зиме крстарио Карибима, а током лета Медитераном. Због повећаног интересовања за крстарењима, 1992. године на море се отиснуо и Клуб Мед 2. Изузетан концепт одмора привлачио је током година велики број туриста, тако да је 1994. године Клуб прославио посету свог 20-милионитог госта. Терористички напад на Њујорк (New York), 11. септембра 2001. године, утицао је и на пословање Клуба. Током 2002. године двадесет села је затворено услед страха од терористичких напада и страха путника од коришћења авио-превоза. Током 2004. године Клуб је ревитализовао своју понуду и свој наступ на светском тржишту. Уследило је отварање првог села типа “три у једном” у Маракешу (Marrakech), у Мароку и оно представља пример новог високотржишног, пријатељског и мултикултуралног Клуба Мед (Club Méditerranée: 2006. Annual Report).

Ново лице Клуба Мед

Током неколико претходних година Клуб је уложио много труда и новца у опсежни програм редизајнирања својих производа и услуга, са циљем да задовољи и испуни очекивања својих клијената. Клуб је створио понуду која задовољава највише стандарде удобности и услуга и утврдио своју позицију лидера у организовању престижних одмора, и даље развијајући и усавршавајући своју способност да створи пријатељску атмосферу и осећај среће и задовољства код својих клијената (у Клубу их називају *Gentils Membres (G.M.)* – драги гости, чланови), захваљујући професионализму свог пријатног особља (*Gentils Organisateurs (G.O.)* – срдачни, љубазни домаћини) и њиховој целодневној посвећености клијентима.

У периоду од 1998. до 2006. године знатно је измењена структура села: 18 нових села је отворено, 60 реновирано, 18 је прешло у вишу категорију, а чак 50 је затворено. Нова села илуструју стратегију пружања врхунских услуга на изванредним локацијама и престижним дестинацијама, што је привлачно богатој међународној, мултикултурној клијентели. Дестинације пружају могућност дужег трајања сезоне од уобичајеног и тиме повећавају профитабилност.

У јуну 2004. године отворено је прво село типа “три у једном” у Маракешу и представља новину у понуди Клуба. У овом селу Клуб Мед нуди три начина за уживање: “Задовољство” у Палмрији доноси широк спектар спортских активности, “Откриће” у Медини, лоцираној у историјском центру града, пружа могућност упознавања локалне културе и “Престиж” у Ријаду, акценат ставља на луксузан боравак. Редовна услуга клупског превоза повезује ове локације, тако да клијенти Клуба могу да испробају различите врсте смештаја, услуга и доживљаја (www.clubmed.com).

Клуб Мед је у 2006. години представио и “Одморе à la carte” (одмори “а ла карт” подразумевају да клијенти сами бирају компоненте свог одмора и сходно том избору плаћају одређену цену одабраних услуга) за све оне који желе да одмор прилагоде својим жељама и могућностима. Брошуре и села Клуба сегментирани су на пет “задовољстава одмора”: Доживљај изузетности; Уживање у спорту са страху; Осећај подмлађености; Откриће нових култура; Пробати сва задовољства одмора, што представља први корак ка увођењу персонализације у сваки део понуде.

Друга фаза је “Удобност à la carte”, која клијентима нуди избор између пет категорија соба и три нивоа удобности. Клијенти могу да бирају између Клуб собе; Клуб собе са погледом; простране “де лукс” собе (*de luxe* – највишег квалитета); “де лукс” собе са погледом и апартмана. И цене соба су усклађене са категоријом, што ће створити могућност повећања прихода Клуба.

У поседу Клуба је и брод Клуб Мед 2, који се користи за најпрефињенија крстарења. Са 187 метара дужине и са 1.750 m² отворених палуба, Клуб Мед 2 је најлепше петојарболно пловило на свету. Двеста чланова посаде брине се да у пријатељској атмосфери око 400 путника добије најбољу услугу. Крстари се Медитераном, Карибима и Атлантиком (www.clubmed.net).

Спорт и фитнес за све госте Клуба

Клуб Медитеране је у свету препознатљив по својим богатим спортским садржајима. Циљ Клуба је да спортско искуство својих клијената још више побољша. У спортској понуди Клуба налази се око 60 спортских активности, а неке од њих су: једрење, билијар, тенис, јахање, кошарка, фудбал, вожња кајака, скијање, одбојка, сурфовање, стони тенис, стреличарство, вожња ролера, роњење, улични хокеј, софтбол, ватерполо, голф и многи други.

У 2004. години Клуб је отворио тениске академије у селима Агадир и Ђерба (Djerba), нудећи широк спектар часова, као и врхунску опрему и терене. У понуди Клуба налазе се и тродневни интензивни програми са инструкторима, које је АТП (АТР – Association of Tennis Professionals; Удружење тениских професионалаца) развио ексклузивно за Клуб Мед. Програм је намењен туристима чије су вештине на средњем или напредном нивоу. Особље Клуба и АТП стручњаци воде рачуна о свим аспектима професионалног тренинга, али и о опуштеној, забавној и дружељубивој атмосфери.

Такође, велику популарност имају и голф клинике. Оне су прилагођене свим нивоима игре (од почетника до напредних играча), а организују их познати голф професионалци. И ови програми су такође тродневни, а групе имају максимално 8 полазника, како би се сваком понаособ могло поклонити довољно пажње и давати инструкције везане за игру, али и бон-тон на голф теренима.

Клуб Медитеране има завидно искуство у организовању рођења са целокупном опремом. Опрема је врхунска, почевши од катамарана – бродова на којима се испловљава, па до боца са кисеоником, маски, пераја, регулатора, појасева. У тиму за рођење налази се неколико инструктора са сертификатима за рођење у отвореном мору, а како је безбедност клијената на првом месту, готово сва села која у понуди имају рођење, у свом тиму имају доктора и болничара.

Најпознатије дестинације за рођење у понуди Клуба су: острво Колумбус (Columbus Isle) (Сан Салвадор), Туркоаз (Turquoise)(Кариби), Бора Бора (Bora Bora) (Француска Полинезија), Канкун (Cancún)(Мексико), Ла Каравел (La Caravelle)(Гвадалупе) и Пунта Кана (Punta Cana) (Доминиканска Република).

У зимским селима Клуба најпопуларније су школе скијања и сноубординга. Организоване су као седмодневни пакети који укључују седмодневни ски-пас и до 6 целодневних часова скијања/сноубординга. Инструктори су врхунски скијашаи, вешти и пуни ентузијазма и жеље да са туристима поделе чари белих стаза.

Школе нуде бројне нивое, од почетничких до такмичарских, а групе обично сачињава око 12 полазника, или су организоване у зависности од вештине сваког учесника. Да би остварили максималан напредак, полазницима се препоручује да остану у истој групи и на истом нивоу учења током свог боравка. У селима се може изнајмити комплетна ски-опрема врхунских светских произвођача. Највећи део опреме мења се сваке сезоне.

Поред понуде бројних спортских активности, Клуб Мед има и богату понуду разних врста фитнеса и масажа, те се може уврстити и у тзв. клинике за фитнес. Свако село Клуба у својој понуди има различите третмане. Сви третмани, од једноставних третмана лица, до комплетних третмана за цело тело, уз коришћење биља и ароматерапије по последњој моди, намењени су смањењу стреса и

опуштању тела и ума, са циљем да се гостима омогући уживање у садашњем тренутку.

Неки од најпознатијих облика масаже су:

➤ *третман за сва чула*, који представља комбинацију неколико облика масаже уз коришћење есенцијалних уља, да би се тело максимално ослободило, опустило и подмладило;

➤ *Клуб Мед масажа за детоксикацију*, која је комбинација релаксационе масаже и анти-стрес мишићне масаже. Есенцијална уља и младе морске траве повећавају топлоту у ткивима и стимулишу циркулацију;

➤ *масажа топлим камењем*, која се примењује за опуштање мишића, ослобађање од стреса и смањење напетости. Глатко исполирано камење од базалтне лаве загрева се и њиме се тело масира дугим, континуираним покретима, што доводи до дубоког загревања ткива и комплетног опуштања тела;

➤ *масажа рефлексних тачака уз ароматерапију*; рефлексологија је холистички метод лечења који укључује притискање и масажу рефлексних тачака на шакама и стопалима и подстиче тело на самоизлечење;

➤ *анти-стрес масажа за опуштање мишића*, која је усмерена на болне делове тела, на напете мишиће, најчешће раменог појаса. Покрети масерових руку су брзи и употребљава се већи притисак, који продире дубоко у напете мишиће, опушта их и умањује бол.

Села Клуба Мед имају и шаролику понуду фитнес програма. Часови су прилагођени свим полазницима. Без обзира на то да ли су почетници или фитнес гуруи, љубазно и брижно особље Клуба указаће сваком полазнику пуну пажњу и показати правилне покрете, како би се остварио идеалан тренинг. У богатом спектру фитнес облика издвајају се:

- *часови јоге* – на којима се уче основне јога позе и технике дисања;
- *босу камп* – у ком је акценат на развијању снаге и равнотеже;
- *кардио тајландски бокс* – представља савршену комбинацију ратничких вештина, бокса и кардиоваскуларног тренинга;
- *“револуција”* – комбинација јоге и тренинга снаге, али у форми слободног комбиновања вежби (www.clubmed.com).

Овако разноврсна понуда спортских активности, фитнес облика и третмана за опуштање пружа могућност туристима да према својим интересовањима, способностима и платежним могућностима одаберу комбинације активности, које ће на њихов организам имати оптималан учинак.

Посвећеност Клуба одрживом развоју

Клуб Мед посвећује велику пажњу економском, социјалном и природном окружењу. Кључни аспекти одрживог развоја су: поштовање клијената, запослених, локалног становништва и природног окружења.

Значајну пажњу Клуб поклања заштити својих клијената, запослених и имовине, а има оформљену и Јединицу за управљање у кризним ситуацијама. Јединица за

надзор непрестано прати развој потенцијалних проблема, предвиђа их и спречава настанак кризних ситуација. Припадници ове јединице су, на пример, помогли у ограничавању ширења негативних ефеката урагана на Карибима 2004. године и разорног цунамија децембра исте године, који је погодио села Пукет (Phuket) на Тајланду и Кани и Фару (Kani & Faru) на Малдивима.

Заштита клијената укључује и пажљиво надгледање геополитичке ситуације земаља у којима се планирају обиласци и разгледања. У случају појаве неких здравствених проблема у земљама у којима се налазе села Клуба, клијенти се одмах обавештавају и информишу које мере предострожности да предузму (на пример, у случају птичјег грипа).

Поштовање запослених подразумева полну и расну једнакост, могућност даљег усавршавања, добре услове рада, као и поштовање њихове приватности. Током године Клуб обави разговоре са око 3.700 особа које се пријаве за посао у селима Клуба. Клуб иначе запошљава око 20.000 радника у селима и регионалним канцеларијама широм света.

Клуб Мед, као и други учесници у туризму, отвара радна места и подстиче економски развој земаља домаћина. Клуб развија локалну економију тако што од локалних снабдевача купује свежу храну или украсне предмете.

Клуб Медитеране са својим стратешким партнером Жет турсом (Jet tours) нуди одморе који обухватају обиласке најпознатијих туристичких атракција појединих земаља и неинвазивно откривање различитих култура и начина живљења. Жет турс у сарадњи са UNESCO-ом организује посете дестинацијама са Листе светског наслеђа.

Локације на којима се села Клуба налазе представљају једну од најважнијих компаративних предности Клуба. Зато Клуб израђује студије утицаја, уклапа архитектуру села у локални пејзаж, негује зеленило и пажљиво управља ресурсима и отпадом, а све то са циљем дугорочног очувања природног окружења (Club Méditerranée: 2005. Annual Report).

Закључак

Осим Клуба Медитеране на светско тржиште клупских одмора излази још неколико компанија, као што су Робинсон, Центар Паркс (Center Parcs), Сандалс (Sandals) и друге, које се, такође, могу похвалити добром понудом услуга и спортско-рекреативних активности. Међутим, Клуб Мед је пионир на пољу организовања овакве врсте одмора, тако да је током неколико деценија успео да створи изузетно богату и примамљиву понуду, како основних услуга, тако и пратећих активности (спортско-рекреативних, културних, забавних и др.). Туристима преостаје да одаберу компоненте одмора према својим жељама и

могућностима и да на оптималан начин искористе све погодности и пријатности које нуде села Клуба расута широм света.

Значај Клуба Медитеране огледа се и у томе што је успео да глобализује један веома префињен туристички производ, чији је циљ остварење “тоталног човека”. Овај концепт и систем који из њега произилази имају универзалну димензију, која се у пракси манифестује кроз међународну клијентелу, међународни тим запосленог особља, као и кроз способност Клуба да свој модел села одмора успешно укомбинује у различите локалне средине, чиме се остварује спајање глобалног и локалног (јединственост локалног се пласира на глобално туристичко тржиште, а глобална клијентела се доводи у локалну средину трансформисану по јединственој концепцији Клуба) (Чомић и сар., 2001.).

Нема сумње да ће Клуб у наредном периоду наставити са успешним развијањем и остваривањем своје нове пословне стратегије. Међутим, треба бити опрезан са прогнозама, јер је данашње светско туристичко тржиште много пробирљивије и обзривије, тако да и само мали наговештаји политичке нестабилности, здравствених или безбедносних проблема могу довести до колапса појединих дестинација.

Литература

Плавша, Ј. (2005), Спортски туризам, скрипта, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Нови Сад;

Чомић, Ђ., Косар, Ј., Штепић, С. (2001), Глобална fuga, ДП Ђуро Салај, Београд;

Bartoluci, M. (2004), Odnos turizma i sporta, U: Sport u turizmu, Zbornik radova međunarodnog zdravstvenog skupa „Menadžment u sportu i turizmu“, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb;

Club Méditerranée: 2006. Annual Report (Извор: www.clubmed.com);

Club Méditerranée: 2005. Annual Report (Извор: www.clubmed.com).

www.clubmed.com

www.clubmed.net

Tamara Pavlovic

CLUB MÉDITERRANÉE – ONE OF THE MOST OPTIMAL FORMULAS OF CLUB VACATION IN SPORT AND RECREATION TOURISM

Summary

In the contemporary world, it is considered that tourism and sport make a specific symbiosis, which dates back to the very beginning of their development. Today, sport is not only one of the available activities at a tourist destination, but it is very often the main drive for tourists to visit a particular destination. The intertwined development of tourism and sport resulted in the creation of a special form of tourism, called sport tourism. The vacations offered by Club Med are considered as sport active vacations, i.e. the club vacations with a wide range of sport and recreational activities.

Club Méditerranée is a tourist corporation of hybrid character, functioning both as a tour operator and as a specific hotel chain. By providing additional services, i.e. tourist animation, sports and cultural activities, it offers one of the most optimal “all inclusive” tourist products on the world market.

The Club is the most renowned for its versatile offer of sport activities. One of its leading goals is to further enhance the sport experience of its clients. The sport offer of the Club comprises of around 60 different physical activities, including sailing, billiard, horseback-riding, basketball, soccer, kayaking, volleyball, surfing, table tennis, archery, roller-skating and similar. The provision of different courses and trainings in tennis, golf, scuba diving, skiing, snowboarding and similar are a great attraction for numerous tourists.

Apart from the organisation of typical sport activities, the Club also has on its offer a wide range of fitness classes, therapies, massage and body treatments, therefore it can also be considered as a fitness clinic. Each resort run by the Club provides these services using floral extracts and aromatherapies according to the latest fashion. All treatments are aimed at reducing the level of stress and relaxing both the body and the mind of the clients, with the aim to provide a sensation of a 'total man'.

Club Méditerranée is considered to be the pioneer in the field of organising this type of a vacation and over the last few decades it manages to create a rich and attractive offer of main services, as well as the additional activities (sport, recreational, cultural, entertaining activities and similar). Tourists are left to choose from this offer according to their desire and possibilities and to enjoy the hospitality of one of the Club Med villages, which are dotted all around the world.